

Meerjarenbeleidsplan

Stichting SPOON

2023-2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding.....	2
Missie, visie en doelstellingen: waar staat SPOON voor?	3
Missie	3
Visie.....	3
Doelstellingen.....	3
Strategie en activiteiten.....	4
Kennis.....	4
Tools	4
Versterken recht op openbaarmaking.....	5
Doelgroepen.....	6
Financiën	6
Inkomsten.....	6
Uitgaven	6
Beheer	7
Organisatie	7
Bestuur	7
Medewerkers.....	8
Raad van Toezicht.....	8

Inleiding

Voor u ligt het meerjarenbeleidsplan van Stichting SPOON. SPOON staat voor Samenwerking Passieve Openbaarmaking Overheidsinformatie Nederland en is ontstaan vanuit de ambitie van Liset Hamming en Tim Staal om een organisatie op te zetten die zich inzet voor de belangen van alle Woo-verzoekers. Zo'n organisatie bestond nog niet in Nederland.

Wij hebben allebei vanuit de praktijk ervaren dat veel Woo-verzoekers tegen dezelfde belemmeringen aanlopen. Ieder voor zich heeft enige kennis van wat werkt, maar bij vrijwel iedereen is die kennis beperkt en is ook veel onduidelijk. Daarbij staan zij tegenover een soms machtige overheid. Voor een recht dat iedereen met succes moet kunnen inzetten een onacceptabele situatie, vonden wij. Daarom hebben we SPOON opgezet: om de versnipperde kennis bij elkaar te brengen, toegankelijk te maken en up-to-date te houden. Zo wordt het Woo-verzoek een instrument waarmee iedere journalist, onderzoeker en burger die dat wil, goed beslagen ten ijs kan komen.

Maar er is meer nodig dan kennis alleen om van het recht op openbaarmaking een recht te maken dat werkt en een wezenlijke bijdrage kan bieden aan een vitale democratie. Er is nog een lange weg te gaan om openbaarheid van overheidsinformatie te normaliseren, te dejuridiseren en te versterken. Ook daar wil SPOON zich de komende jaren voor inzetten.

Er wordt inmiddels hard gewerkt aan online kennispagina's, een toegankelijk portaal om digitaal en goed geïnformeerd Woo-verzoeken in te kunnen dienen en eventuele juridische procedures die nodig zijn om de Woo te verduidelijken, zijn in voorbereiding of al gestart.

In dit beleidsplan leest u meer over hoe we dit de komende drie jaar aan gaan pakken.

Liset Hamming en Tim Staal
Bestuurders

Missie, visie en doelstellingen: waar staat SPOON voor?

Iedereen die de Nederlandse overheid om openbaarmaking van overheidsinformatie wil vragen, kan een 'Woo-verzoek' in dienen. 'Woo' verwijst naar de Wet open overheid, die op 1 mei 2022 de Wet openbaarheid van bestuur (de Wob) heeft vervangen. Het op verzoek openbaar maken van overheidsinformatie wordt in de Woo 'passieve openbaarmaking' genoemd.

Missie

Stichting SPOON zet zich in voor openbaarheid van overheidsinformatie en in het bijzonder de passieve openbaarmaking, het recht op het vragen om openbaarmaking van overheidsinformatie. De missie van SPOON is om door haar inzet de democratische rechtsstaat en de controle op het functioneren van de democratische rechtsstaat te versterken.

Visie

Deze missie komt voort uit de visie van SPOON: een goed geïnformeerd publiek debat is onmisbaar voor een democratische samenleving. Informatie wordt wel de zuurstof van de democratie genoemd. Veel van deze informatie ligt bij de overheid. Op dit moment is het vaak te moeilijk, te tijdrovend of zelfs onmogelijk om informatie openbaar te krijgen.

Doelstellingen

Stichting SPOON vindt het van groot belang dat de indieners van Woo-verzoeken samenwerken om het recht op passieve openbaarmaking te versterken. SPOON staat, voluitgeschreven, niet voor niks voor Samenwerking Passieve Openbaarmaking Overheidsinformatie Nederland.

De stichting wil haar doelstellingen op drie werkerreinen verwezenlijken:

1. Kennis over Woo-verzoeken en Woo-procedures verzamelen, toegankelijk maken en delen
2. Tools ontwikkelen en beheren om het indienen van een goed Woo-verzoek en het voeren van succesvolle Woo-procedures te faciliteren
3. Versterken recht op openbaarmaking en belangenbehartiging, en daartoe waar nodig juridische procedures voeren of ondersteunen

Strategie en activiteiten

De doestellingen van SPOON vertaald naar strategie en activiteiten voor de komende drie jaar:

Kennis

- Er komen digitale kennispagina's waar alle Woo-verzoekers de beste, meest betrouwbare en meest toegankelijke informatie over het doen van een succesvol Woo-verzoek te vinden is. Deze pagina's zijn opgezet als kennisbank maar ook als stap voor stap *guide* die je meeneemt door alle fases waaruit een Woo-procedure bestaat. Uiteraard zal de site regelmatig worden geupdate aan de hand van actuele ontwikkelingen en vragen van gebruikers.
- Deze digitale omgeving is bedoeld voor alle Woo-verzoekers, dus voor burgers, journalisten en NGO's, zowel voor beginners als voor meer gevorderden. Gebruikers van deze omgeving kunnen ook kennis en ervaring uitwisselen via een aan deze omgeving verbonden forum.
- Over actuele ontwikkelingen in rechtspraak, regelgeving, beleid en nieuws schrijven we regelmatig blogs.
- Om te zorgen dat ook niet-Nederlandssprekenden en bewoners van de eilanden toegang hebben tot (een deel van) deze kennis, komen er ook versies in het Engels en het Papiaments.
- Op iets langere termijn wil SPOON ook een database van relevante jurisprudentie toevoegen aan de kennispagina's en een dashboard ontwikkelen met prestaties van verschillende overheden op het gebied van de Woo.

Side note over SPOON als adviseur bij Woo-procedures

In beginsel geeft SPOON geen individueel advies. SPOON is geen bureau voor juridisch advies, maar legt zich toe op activiteiten waar zo veel mogelijk verzoekers tegelijk iets aan hebben. Iedereen die denkt een situatie te zijn tegengekomen waar andere verzoekers ook tegenaan kunnen lopen, kan zich melden bij SPOON.

Tools

- Voor het doen van goed geïnformeerde online verzoeken ontwikkelt SPOON de Woo-Knop, met de meest complete database met contactgegevens van wobbare bestuursorganen van Nederland. Via deze site kan iedereen die zich aanmeldt Woo-verzoeken doen bij op termijn alle bestuursorganen in Nederland. Doordat alle verzoeken openbaar zijn, of dat na verloop van tijd worden, kunnen verzoekers hier ook veel van elkaar leren over welke verzoeken succesvol zijn of juist niet.

- Voor het opstellen van een Woo-verzoek waarin onze kennis over een het doen van een goed Woo-verzoek is verwerkt, is er de Woo-generator. Deze generator hebben de bestuurders van SPOON ontwikkeld vanuit de Vereniging voor Onderzoeksjournalistiek (VVOJ). SPOON beheert de Woo-generator, die voor iedereen toegankelijk is.
- Om te zorgen dat ook niet-Nederlandsprekenden en bewoners van de eilanden toegang hebben tot (een deel van) deze tools, komen er ook versies in het Engels en het Papiaments.

Woo-Knop

Functie: het digitaal indienen van Woo-verzoeken, het managen van de procedures en het digitaal ontvangen van de documenten

Wat is het: een online platform, dus interactief en met databases van 'wobbare' overheidsinstanties, al ingediende Woo-verzoeken en de verkregen documenten

Woo-generator

Functie: het genereren van een verzoek (brief) in Word om op te slaan en te gebruiken

Wat is het: een website waar je stap voor stap je Woo-verzoek opbouwt door de benodigde informatie in te vullen en opties aan te klikken

Versterken recht op openbaarmaking

- SPOON zet zich actief in om barrières weg te nemen waar alle Woo-verzoekers mee te maken krijgen. Deze barrières kunnen praktisch zijn, zoals het elektronisch kunnen indienen van Woo-verzoeken, maar ook juridisch, zoals de overschrijdingen van termijnen en het consequent weigeren van bepaalde stukken. In dit soort situaties probeert SPOON oplossingen te bedenken in overleg met de overheid, of waar nodig strategische juridische procedures te voeren om verbetering af te dwingen.
- Hierbij zal SPOON samenwerkingen aangegaan met advocaten, academici, Woo-verzoekers en media om deze doelstelling te kunnen bereiken. Ook zal SPOON de samenwerking zoeken met aanverwante organisaties zoals de Open State Foundation, het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding, de Woo-werkgroep van de VVOJ en waar mogelijk initiatieven vanuit ambtenaren.
- SPOON doet ook eigen onderzoek naar het bestaan van dergelijke barrières en zoekt daarover publiciteit.

Doelgroepen

SPOON richt zich op alle Woo-verzoekers. Dus niet alleen op journalisten, maar ook op NGO's en andere onderzoekers. En ook op actief bij hun gemeenschap betrokken burgers. Zeker de lokale democratie heeft baat bij actief betrokken burgers die lokaal meekijken met de uitoefening van het bestuur. Regionale en lokale media kunnen dit niet alleen af. Ook de Woo is daarbij een instrument.

Op veel punten, zoals basiskennis en naleving van wettelijke termijnen door de overheid, hebben al onze doelgroepen dezelfde behoeften. Iedereen wil dat zijn of haar verzoek op tijd en volgens de regels behandeld wordt.

Tegelijkertijd zal de behoefte aan meer diepgaande kennis bij sommige verzoekers groter zijn. Dat hoeven niet per definitie journalisten te zijn. Ook sommige burgers zullen merken dat ze zich flink in de materie moeten verdiepen om de informatie te krijgen waar ze naar op zoek zijn. Je zou dus kunnen zeggen dat we onze doelgroep ook kunnen verdelen in beginners en gevorderden, of eenmalige verzoekers en zij die vaker een verzoek indienen. We vinden het belangrijk om op deze verschillende niveaus verzoekers te informeren en bedienen.

Financiën

Inkomsten

SPOON heeft voor de periode 2023-2025 financiering ontvangen met een omvang van 294.536 euro.

Deze financiering is in de periode waar dit meerjarenplan op ziet op dit moment afkomstig van drie fondsen: het Gieskes-Strijbisfonds, Stichting Democratie en Media en Vereniging Veronica. Om al haar ambities te kunnen verwezenlijken wil SPOON vanaf 2023 en daar voorbij extra financieringsbronnen aanboren. Voor een deel betreft dit een verbreding van de goede doelenfondsen.

Daarnaast wil SPOON haar financiële basis uitbreiden naar individuele donaties en een deel van de tools aanbieden via een gedifferentieerde abonnementsstructuur. Het idee daarbij is om bepaalde doelgroepen, met name (media)organisaties en andere *repeat players*, te laten betalen voor het (onbeperkte) gebruik van de Woo-Knop en mogelijk andere tools, zoals een afgeschermd gedeelte van het forum en een jurisprudentiedatabase.

Daarmee bestaan de huidige en toekomstige inkomsten van stichting SPOON dus uit donaties van verschillende private instellingen, particuliere donaties, financiële bijdragen van (media)partners en abonnementen.

Uitgaven

De inkomsten van Stichting SPOON worden hoofdzakelijk besteed aan twee uitvoerende bestuursleden die als freelancers een door de Raad van Toezicht vastgestelde beloning ontvangen voor ieder 2,5 dag per week, en enkele andere freelancers en opdrachtnemers, alsmede een kantoorruimte. De Raad van Toezicht werkt onbezoldigd en ontvangt in beperkte gevallen een onkostenvergoeding voor het bijwonen van vergaderingen van de RvT.

Beheer

Stichting SPOON houdt haar financiële middelen aan bij Bunq Bank. Er wordt naar gestreefd tenminste alle inkomsten in hetzelfde boekjaar uit te geven. Het vermogen dat wordt aangehouden is te allen tijde vrij te besteden.

Organisatie

Voor de structuur van de organisatie heeft SPOON gekozen voor een model met een raad van toezicht en een uitvoerend bestuur. Hiervoor is gekozen omdat de bestuurlijke verantwoordelijkheid bij dit model ligt bij de 'directeuren' van de stichting. De oprichters Liset Hamming en Tim vormen het (uitvoerend) bestuur van de stichting en zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en de uitwerking van het beleid. De raad van toezicht houdt toezicht op het bestuur, bepaalt de tarieven van het bestuur en geeft gevraagd en ongevraagd advies. Bij ingrijpende beslissingen is toestemming van de raad van toezicht statutair vereist.

Daarnaast heeft SPOON meerdere experts op uiteenlopende terreinen (juridisch, communicatie, gegevensbescherming, ICT) om zich heen verzameld.

Bestuur

Liset Hamming

Liset is mede-oprichter en -bestuurder van SPOON. Liset is jurist en adviseur op het gebied van Woo-verzoeken en geeft trainingen. Als bestuurder van SPOON is Liset hoofdverantwoordelijk voor de interne kant van de organisatie: financiën (begroting, boekhouding, fondsenwerving), de stichting, administratie, IT, inhoud en vormgeving websites.

Tim Staal

Tim is mede-oprichter en -bestuurder van SPOON. Tim is jurist en onderzoeksjournalist. Hij is bij onderzoeksjournalistiek platform Investico en onderzoekscollectief SPiT verantwoordelijk voor de ondersteuning bij Woo-verzoeken. Daarnaast geeft hij samen met Liset trainingen over Woo-verzoeken voor onder meer het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten. Als bestuurder van SPOON is Tim hoofdverantwoordelijk voor de externe kant

van de organisatie: externe representatie, strategie, partnerschappen, strategische procedures.

Medewerkers

Ralph Mooijekind

Ralph heeft zich gespecialiseerd in het ontwikkelen van videomateriaal voor diverse organisaties en is daarnaast betrokken bij het volgen van de lokale democratie in Haarlem. Ralph is als 'wobbende burger' bij SPOON verantwoordelijk voor het bereiken van en het overbrengen van kennis op betrokken burgers en voor de inzet van video en audio.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat uit:

- *Marianne de Rooij*, oud-bestuursrechter (voorzitter)
- *Berber van der Woude*, voormalig rijksambtenaar, organisatiedeskundige (vicevoorzitter)
- *Nick Vording*, piloot KLM, communicatie pilotenvakbond VNV (secretaris)
- *Per 1 augustus 2023: Jiefan Hsu*, zelfstandig financieel adviseur (financiën)
- *Hugo van der Parre*, onderzoeksredacteur NOS, voorzitter Woo-werkgroep VVOJ (lid)

Maart 2023